

DOI: <http://dx.doi.org/10.29217/uujss.43>
Bu makale benzerlik taramasına tabi tutulmuştur.

OKUL YÖNETİCİLERİNİN İLETİŞİM YETERLİLİKLERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ İLE ÖRGÜTSEL GÜVEN DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ*

Yusuf Sezer SEVİNÇ**
Aycan ÇİÇEK SAĞLAM***

Özet

Bu araştırma Uşak ilindeki ilköğretim okulları yöneticilerinin iletişim yeterliliklerine ilişkin öğretmen görüşleri ile öğretmenlerin örgütsel güven düzeyleri arasındaki ilişki durumunu belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda yapılan araştırma 2011-2012 eğitim öğretim yılında Uşak merkezde yer alan ilköğretim okullarında görev yapan 297 öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler kişisel bilgi formu, iletişim yeterlilikleri ölçeği ile okullarda örgütsel güven ölçeği yardımıyla toplanmıştır. Araştırmaya katılanların demografik özelliklerinin belirlenmesinde frekans ve yüzde istatistiklerinden, iletişim yeterliliğine ilişkin görüşler ve örgütsel güven düzeylerinin belirlenmesinde ortalama ve standart sapma istatistiklerinden faydalanılmıştır. Öğretmenlerin demografik özelliklerine göre yöneticilerin iletişim yeterlik düzeylerine ilişkin görüşleri ve örgütsel güven düzeylerinin farklılaşma durumunun incelenmesinde Mann Whitney U Ve Kruskal Wallis H testlerinden faydalanılmıştır. Öğretmenlerin okul yöneticilerinin iletişim yeterliliği düzeylerine ilişkin görüşleri ve örgütsel güven düzeyleri arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde korelasyon analizinden, faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda okul yöneticilerinin “anlama-empati kurabilme” ve “sosyal rahatlık” iletişim yeterlilikleri arttıkça, öğretmenlerin örgütlerine olan güven düzeylerinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, iletişim yeterliliği, güven, örgütsel güven, öğretmen, okul yöneticisi

RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS' OPINIONS AND ORGANIZATIONAL CONFIDENCE LEVELS OF COMMUNICATION SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS

Abstract

This research has been done to determine the relation between teachers views related to the communication abilities of primary school managers and organizational confidence level of teachers in Uşak. The research has been realized with 297 teachers working at the primary schools of Uşak in the education teaching year of 2011-2012. Data have been collected by the means of personal information forms, communication proficiency scale and organizational confidence scale at schools. Frequency and percentage statistics have been used to determine the demographic qualities of participants,

* Bu çalışma Aycan ÇİÇEK SAĞLAM danışmanlığında Yusuf Sezer SEVİNÇ tarafından hazırlanan , İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri İle Öğretmenlerin Örgütsel Güven Düzeyleri Arasındaki İlişki (Uşak İli Örneği) adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Çağış Ortaokulu, Okul Müdürü, Bigadiç/Balıkesir, sezer.gulay@gmail.com

*** Prof. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, aycancek70@gmail.com

average and standart deviation statistics have been used to determine the perception of communication abilities and organizational confidence levels. Mann Whitney U and Kruskal Whallis H tests have been used to examine the perception of communication abilities according to teachers' demographic qualities and differentiation of organizational confidence levels. Correlation analysis has been used to determine the relation between the teachers' views about communication proficiency about school managers and organizational confidence levels. As a result of research, the more the school managers' "understanding –empathy" and "social contentment" "communication abilities increase the more the level of confidence of teachers to their organization increase.

Keywords: Communication, communication proficiency, confidence, organizational confidence, teacher, school manager.

Giriş

İlköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenler zaman, yer ve çevre bakımından aynı ortamda çalışmaktadırlar. Dolayısıyla mesleki ve hiyerarşik açıdan sürekli etkileşim ve iletişim halindedirler. Yöneticiler kişilik özelliklerine göre farklı iletişim yeterliliklerine sahiptirler. Yöneticiler ile öğretmenler arasındaki iletişim düzeyi okulun yapısını ve çalışmasını doğrudan etkilemektedir. Eğitim örgütlerinin iyi çalışması, etkili ve verimli olabilmesi, iletişim sisteminin iyi kurulmasına bağlıdır.

Eğitim örgütlerindeki iletişim yönetici, öğretmen ve diğer personel, öğrenciler gibi örgüt içi iletişim ile çevre okul iletişimini içeren örgüt dışı iletişiminden oluşmaktadır. Eğitim örgütlerinin amaçlarının etkili bir biçimde gerçekleştirilmesi ve örgüt amacı ile personel gereksinimi arasında dengenin sağlanması, iletişim sürecinin yapısı ve niteliğine bağlıdır (Cesur, 2009).

Yönetici ve öğretmenlerin etkin olmaları bakımından iletişime büyük görevler düşmekte ve örgüt içi iletişimin açık, dürüst ve samimi olması gerekmektedir. Buna ek olarak eylem ve davranışların uyumlu ve öngörülebilir olması büyük önem taşımaktadır. Örgütsel güvenin, etkin iletişim ortamında, grup üyelerinin ortak amaç ve değerleri paylaşmaları durumunda arttığı belirtilmektedir (Asunakutlu, 2002). Özellikle okul yöneticilerinin yüksek iletişim becerileri sayesinde sistemin içindeki ve dışındaki unsurlarla sağlıklı iletişim kurabilmesi, örgütün (okulun) amaçlarına ulaşmasına etki edecektir (Çınar, 2010).

Okul içinde iyi işleyen bir iletişim sistemi, sorunların çoğunun büyük oranda oluşmadan ortadan kalkmasını sağlayacaktır. Çalışanların fiziki ve sosyolojik olarak gelişmiş bir iletişim sistemine sahip olmaları, iletişim taraflarının birbirlerini karşılıklı olarak daha kolay ve doğru anlamalarına yardımcı olmakta ve problemleri büyük ölçüde engellemektedir (Asunakutlu, 2002). Tschannen- Moran (1998) yönetici ve öğretmenler arasında güvensizliğin yaşandığı bir okul ortamında, iletişimin azaldığını ve bunun sonucunda da böyle bir ortamda öğretmenlerin kiminle, neyi konuştukları hakkında daha ihtiyatlı olduklarını belirlemişlerdir (Akt. Özer ve diğerleri, 2006). Okullarda güven duygusunun gelişebilmesi için yönetici, öğretmen, öğrenci ile kurumdaki diğer çalışanlar ve veliler iyi işleyen bir iletişim sürecinin kurulması gereklidir (Memduhoğlu ve Zengin, 2011).

Eğitim örgütleri, bir ülkenin geleceği olarak ifade edilen çocuklarının yetişmesini sağlama, toplumun gereksinim duyduğu nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi, kültürün bir kuşaktan diğerine aktarılması gibi önemli görevler üstlenen; girdisi ve çıktısı insan olan ve insan ilişkilerinin yüksek seviyede olduğu kurumlardır. Bu kurumlarda örgütsel iletişimin etkin bir biçimde işleyişinin, öğretmenlerin okullarına olan güven düzeylerini pozitif yönde etkileyeceği, bunun sonucunda da öğretmenlerin işlerini daha istekli ve iyi bir şekilde yapmalarını sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın problemi “ilköğretim okulu yöneticilerinin iletişim yeterliliklerine ilişkin öğretmen görüşleri ile öğretmenlerin okullarına duydukları güven arasında ilişki var mıdır?” olarak belirlenmiştir.

Amaç

Araştırmanın amacı, Uşak ilindeki ilköğretim okulları yöneticilerinin iletişim yeterliliklerine ilişkin öğretmen görüşleri ile öğretmenlerin örgütsel güven düzeyleri arasındaki ilişki durumunu belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin, örgütlerine olan güvenleri hangi düzeydedir?
2. İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin, yöneticilerinin iletişim yeterlilikleri düzeyine ilişkin görüşleri nedir?
3. İlköğretim okulları yöneticilerinin iletişim yeterliliklerine ilişkin öğretmen görüşleri ile öğretmenlerin örgütsel güven düzeyleri arasında anlamlı ilişki var mıdır?

Yöntem

İlköğretim okulları yöneticilerin iletişim yeterliliklerine ilişkin öğretmen görüşleri ile öğretmenlerin örgütsel güven düzeyleri arasındaki ilişki durumunu belirlemek amacıyla yapılan araştırma ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2011–2012 eğitim-öğretim yılında Uşak il merkezinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan 1285 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklemine ise evren içerisinde tesadüfi olarak seçilmiş 297 öğretmen oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler, kişisel bilgi formu, İletişim Yeterlilikleri Ölçeği ve Okullarda Örgütsel Güven Ölçeği (OÖGÖ) ile elde edilmiştir. Kişisel bilgi formunda katılımcıların tanımlayıcı özelliklerinin (yaş, cinsiyet, kıdem vb.) belirlenmesine yönelik çoktan seçmeli sorulara yer verilmiştir. İletişim Yeterlilikleri Ölçeği ve Okullarda Örgütsel Güven Ölçeğine (OÖGÖ) dair bilgiler aşağıda yer almaktadır.

İletişim Yeterliliği Ölçeği

Wiemann (1977) tarafından geliştirilen ve Topluer (2008) tarafından Türkçeye uyarlanan İletişim Yeterlilikleri Ölçeği'nde (Communicative Competence Scale) 3 boyutta (anlama-empati kurabilme, sosyal rahatlık ve destekleme) 31 soru yer almaktadır. İletişim Yeterlilikleri Ölçeği orijinalinde olduğu gibi likert tipi beşli derecelendirme ölçeği şeklinde düzenlenmiştir. Derecelendirme ölçeğindeki değerler 1=Hiçbir zaman, 2=Nadiren, 3=Bazen, 4=Çoğu zaman ve 5= Her zaman olarak belirtilmiştir.

Topluer (2008: 89) yaptığı araştırmasında ölçeğe ilişkin faktör ve güvenilirlik analizi yapmıştır. Analiz sonucunda üç faktörlü yapı ortaya çıkmıştır. İletişim yeterlilikleri ölçeğinin alt boyutlarının güvenilirlik analizleri incelendiğinde; Anlama-empati kurabilme alt boyutunun güvenilirliğinin $\alpha=0,96$, Sosyal rahatlık alt boyutunun güvenilirliğinin $\alpha=0,87$ ve Destekleme alt boyutunun güvenilirliğinin $\alpha=0,86$ olduğu belirlenmiştir.

Bu araştırmada da ölçeğe ilişkin faktör ve güvenilirlik analizleri tekrarlanmış, analizler sonucunda ölçeğin üç faktörlü yapısı korunmuş olup, ölçeğin genel güvenilirliği $\alpha=0,952$ olarak bulunmuştur. İletişim yeterlilikleri ölçeğinin alt boyutlarının güvenilirlik değerlerinin

ise, Anlama-empati kurabilme alt boyutunun $\alpha=0,974$, Sosyal rahatlık alt boyutunun $\alpha=0,916$ ve destekleme alt boyutunun $\alpha=0,823$ güvenilirlik düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

Okullarda Örgütsel Güven Ölçeği

Araştırmada kullanılan Okullarda Örgütsel Güven Ölçeği (OÖGÖ), Daboval ve arkadaşları (1994) tarafından geliştirilen ve Yılmaz (2005) tarafından eğitim kurumları için uyarlanan bir ölçektir. Söz konusu ölçekte dört boyut (çalışanlara duyarlılık, yöneticiye güven, iletişim ortamı, yeniliğe açıklık) 40 soru bulunmaktadır.

Çalımda kullanılan Okullarda Örgütsel Güven Ölçeği; tamamen katılıyorum (6), çok katılıyorum (5), katılıyorum (4), biraz katılıyorum (3), katılmıyorum (2), hiç katılmıyorum (1) şeklinde cevaplandırılan ve puanlanan 6'lı Likert tipi bir ölçektir.

Yılmaz (2005:90) araştırmasında ölçeğe ilişkin faktör ve güvenilirlik analizleri yapmıştır. Analiz sonucunda dört faktörlü yapı ortaya çıkmıştır. Örgütsel güven ölçeğinin genel güvenilirlik $\alpha=0,97$ 'dir. Alt boyutlarının güvenilirlik değerleri incelendiğinde; Ölçeğin çalışanlara duyarlılık alt boyutunun güvenilirliğinin $\alpha=0,95$, Yöneticiye güven alt boyutunun güvenilirliğinin $\alpha=0,95$, İletişim ortamı alt boyutunun güvenilirliğinin $\alpha=0,75$ ve Yeniliğe açıklık alt boyutunun güvenilirliğinin $\alpha=0,92$ olduğu görülmüştür

Bu araştırmada, okullarda örgütsel güven ölçeğine ilişkin faktör analizi ve güvenilirlik analizleri tekrarlanmıştır. Analizler sonucunda ölçeğin 4 faktörlü yapısı korunmuş, genel güvenilirlik düzeyinin $\alpha=0,988$ olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin alt boyutlarının güvenilirlik değerleri incelendiğinde; Çalışanlara duyarlılık alt boyutunun güvenilirliğinin $\alpha=0,966$, Yöneticiye güven alt boyutunun güvenilirliğinin $\alpha=0,977$, İletişim ortamı alt boyutunun güvenilirliğinin $\alpha=0,962$ ve Yeniliğe açıklık alt boyutunun güvenilirliğinin $\alpha=0,892$ olduğu belirlenmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 17.0 programı kullanılarak analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotları (Sayı, Yüzde, Ortalama, Standart sapma) kullanılmıştır. Araştırmanın değişkenleri için Kormogrov Smirnov-Normal Dağılım testi uygulanmıştır. Değişkenlerin normal dağılmadıkları tespit edilmiştir. Verilerin analizleri yapılırken parametrik olmayan istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup arasındaki farkı Mann Whitney U testi, ikiden fazla grup durumunda parametrelerin gruplar arası karşılaştırmalarında Kruskal Wallis H-Testi kullanılmıştır. Araştırmanın bağımlı ve bağımsız değişkenleri arasındaki ilişki Spearman Brown korelasyon analizi ile test edilmiştir. Elde edilen bulgular %95 güven aralığında %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, araştırmaya katılan öğretmenlerden ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır.

Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Örgütsel Güven Düzeyleri

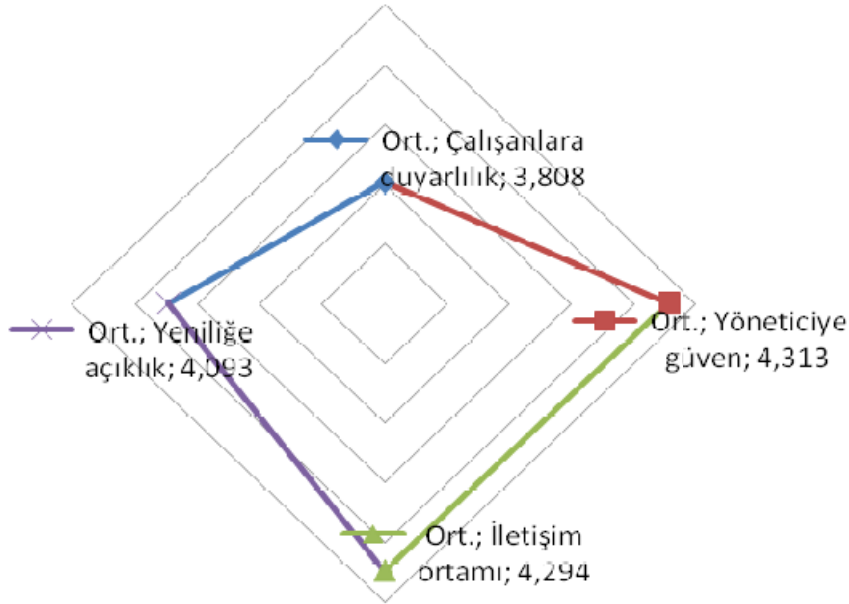
Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Örgütsel Güven Düzeylerinin Ortalamaları

	N	X	Ss	Min.	Max.
Çalışanlara duyarlılık	297	3,808	1,233	1,000	6,000

Yöneticiye güven	297	4,313	1,293	1,000	6,000
İletişim ortamı	297	4,294	1,227	1,000	6,000
Yeniliğe açıklık	297	4,093	1,271	1,000	6,000

Araştırmaya katılan öğretmenlerin örgütsel güven düzeylerinin ortalamaları incelendiğinde; çalışanlara duyarlılık düzeyinin (X 3,808) yöneticiye güven düzeyinin (X 4,313), iletişim ortamı düzeyinin (X 4,294), yeniliğe açıklık düzeyinin (X 4,093) olduğu saptanmıştır.

Şekil 1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Örgütsel Güven Düzeylerinin Ortalamaları

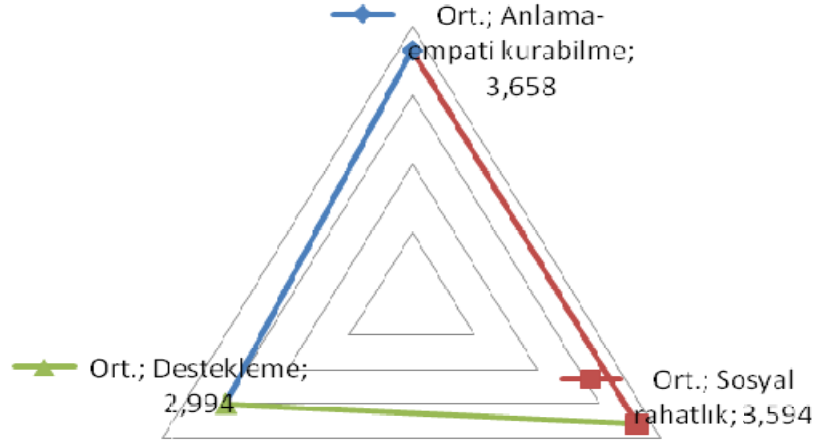
Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Okul Yöneticilerinin İletişim Yeterlik Düzeylerinin Ortalamaları

Tablo 2: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Okul Yöneticilerinin İletişim Yeterlilik Düzeylerinin Ortalamaları

	N	X	Ss	Min.	Max.
Anlama-empati kurabilme	297	3,658	0,951	1,000	5,000
Sosyal rahatlık	297	3,594	0,921	1,000	5,000
Destekleme	297	2,994	0,446	1,000	5,000

Araştırmaya katılan öğretmenlerin algıladığı iletişim yeterlilik düzeylerinin ortalamaları incelendiğinde; anlama-empati kurabilme düzeyinin (\bar{X} 3,658), sosyal rahatlık düzeyinin (\bar{X} 3,594), destekleme düzeyinin (\bar{X} 2,994) olduğu saptanmıştır

Şekil 2: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Okul Yöneticilerinin İletişim Yeterlilik Düzeylerinin Ortalamalar

Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Örgütsel Güven Düzeyleri İle Okul Yöneticilerinin İletişim Yeterliliklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki İlişki

Tablo 3: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Örgütsel Güven Düzeyleri ile Okul Yöneticilerinin İletişim Yeterlilik Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki İlişkinin Korelasyon Analizi Sonuçları

		Anlama-empati kurabilme	Sosyal rahatlık	Destekleme
Çalışanlara duyarlılık	r	0,807	0,761	0,071
	p	0,000	0,000	0,219
	N	297	297	297
Yöneticiye güven	r	0,903	0,819	-0,011
	p	0,000	0,000	0,848
	N	297	297	297
İletişim ortamı	r	0,822	0,755	0,001
	p	0,000	0,000	0,981
	N	297	297	297

Yeniliğe açıklık	r	0,832	0,760	0,038
	p	0,000	0,000	0,518
	N	297	297	297

Anlama-empati kurabilme ile çalışanlara duyarlılık arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %80,7 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0,807$; $p=0,000$). Buna göre anlama-empati kurabilme puanının arttıkça çalışanlara duyarlılık puanının da arttığı görülmektedir. Sosyal rahatlık ile çalışanlara duyarlılık arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %76,1 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0,761$; $p=0,000$). Buna göre sosyal rahatlık puanı arttıkça çalışanlara duyarlılık puanı da artmaktadır. Destekleme ile çalışanlara duyarlılık arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmamıştır ($r=0,071$; $p=0,219>0,05$). Anlama-empati kurabilme ile yöneticiye güven arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %90,3 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0,903$; $p=0,000$). Buna göre anlama-empati kurabilme puanının arttıkça yöneticiye güven puanının da arttığı görülmektedir. Sosyal rahatlık ile yöneticiye güven arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %81,9 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0,819$; $p=0,000$). Buna göre sosyal rahatlık puanı arttıkça yöneticiye güven puanı da artmaktadır. Destekleme ile yöneticiye güven arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. ($r=-0,011$; $p=0,848>0,05$). Anlama-empati kurabilme ile iletişim ortamı arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %82,2 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0,822$; $p=0,000$). Buna göre anlama-empati kurabilme puanı arttıkça iletişim ortamı puanı da artmaktadır. Sosyal rahatlık ile iletişim ortamı arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %75,5 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0,755$; $p=0,000$). Bu sonuca göre sosyal rahatlık puanı arttıkça iletişim ortamı puanı da artmaktadır. Destekleme ile iletişim ortamı arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmamıştır. ($r=0,001$; $p=0,981>0,05$). Anlama-empati kurabilme ile yeniliğe açıklık arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %83,2 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0,832$; $p=0,000$). Buna göre anlama-empati kurabilme puanı arttıkça yeniliğe açıklık puanı da artmaktadır. Sosyal rahatlık ile yeniliğe açıklık arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında %76,0 pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur ($r=0,760$; $p=0,000$). Buna göre sosyal rahatlık puanı arttıkça yeniliğe açıklık puanı da artmaktadır. Destekleme ile yeniliğe açıklık alt boyutları arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmamıştır ($r=0,038$; $p=0,518>0,05$).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmada öğretmenlerin, çalışanlara duyarlılık boyutuna ilişkin örgütsel güven düzeyleri orta, yöneticiye güven, iletişim ortamı ve yeniliğe açıklık boyutlarına ilişkin örgütlerine güvenlerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Artuks (2009) de ilköğretim öğretmenleri üzerinde gerçekleştirdiği araştırmasında bu araştırma sonucunu destekleyen nitelikte öğretmenlerin çalışanlara duyarlılık boyutunda örgütlerine orta düzeyde güvendikleri, diğer boyutlarda ise yüksek düzeyde örgütlerine güven duydukları sonucuna

ulaşmıştır. Benzer şekilde Öztürk ve Aydın (2012) ortaöğretim öğretmenleri üzerinde gerçekleştirdiği araştırma sonuçlarına göre, ortaöğretim okulu öğretmenleri kurumlarına üst düzeyde güven duyduklarını ancak çalışanlara duyarlık alt boyutunda ise örgütsel güvenin diğer boyutlara göre düşük kaldığını belirtmişlerdir. Araştırma sonuçları bütünsel olarak değerlendirildiğinde okullarda çalışanlara karşı fazla duyarlı davranılmadığı, bu durumda araştırma sonuçlarına yansdığı düşünülmektedir.

Çalışanlara duyarlılık boyutu, göreve yeni başlayan öğretmenlere yardımcı olunması, onlara yalnız olmadıkları duygusunun verilmesi, okul iş prensipleri oluşturulurken öğretmenlerin de fikirlerinin alınması, öğretmenlerin ders programlarının hazırlanmasında onlara da söz hakkı tanınması ve okulda alınacak kararlarda öğretmenlere karşı adil olunması gibi durumları da kapsamaktadır (Yılmaz, 2006). Örgütsel güvenin çalışanlara duyarlılık alt boyutunun ortalamasının düşük çıkması, okullar açısından sıkıntı verici bir durum olarak değerlendirilebilir. Diğer taraftan öğretmenlerin yöneticilerine güven duymaları, iletişim ortamı ve yeniliğe açıklık açısından da örgütlerine güven hissetmeleri, ilköğretim okulları açısından olumlu sonuçlar olduğu söylenebilir. İlköğretim okullarında çalışanlara duyarlılığın artması ile okullar daha güvenilir örgütler haline gelebilir ve böylelikle daha etkili olarak öğretim faaliyetlerini sürdürebilirler.

Araştırmada öğretmenlerin, okul yöneticilerinin anlama-empati kurabilme ve sosyal rahatlık boyutlarında yüksek düzeyde iletişim yeterliğine sahip oldukları, destekleme boyutunda ise orta düzeyde iletişim yeterliğine sahip oldukları belirlenmiştir. Buradan okul yöneticilerinin öğretmenleri destekleme boyutunda yetersiz kaldıkları ifade edilebilir. Literatürde yapılan araştırmalarda bu araştırma bulgusunu destekleyen bulgulara ulaşılmıştır (Köstereoğlu ve Argon, 2010, Kocabay ve Karaköse, 2005, Çalık ve Şehitoğlu, Çınar, 2010). Şimşek ve Altınkurt'un (2009) araştırmasında ise öğretmenler, okul müdürlerinin iletişim becerilerini genel olarak etkili bulmuşlar fakat bu becerilerin geliştirilmesi gerektiği görüşünü bildirmişlerdir.

Araştırmada öğretmenlerin örgütlerine olan güven düzeylerini belirleyen çalışanlara duyarlılık, yöneticiye güven, iletişim ortamı ve yeniliğe açıklık boyutları ile okul yöneticilerinin destekleme boyutuna ilişkin iletişim yeterliliğine ilişkin görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişkilerin olmadığı belirlenmiştir. Diğer bir ifade ile okul yöneticilerinin desteklemeye ilişkin iletişim yeterlilik düzeylerinin artması veya azalması, öğretmenlerin örgütlerine olan güven düzeylerinin artmasında veya azalmasında etkili bulunmamıştır.

Araştırmada öğretmenlerin örgütlerine olan güven düzeylerini gösteren çalışanlara duyarlılık, yöneticiye güven, iletişim ortamı ve yeniliğe açıklık boyutları ile okul yöneticilerinin iletişim yeterliliklerine ilişkin görüşlerini belirleyen anlama-empati kurabilme ve sosyal rahatlık boyutları arasında istatistiksel açıdan pozitif yönlü anlamlı ilişkilerin olduğu görülmektedir. Buna göre, okul yöneticilerinin anlama-empati kurabilme ve sosyal rahatlık boyutlarına ilişkin iletişim yeterliliklerinin artmasının, öğretmenlerin örgütlerine olan güven düzeylerini artmasında etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada ulaşılan bu sonuç literatürdeki araştırma bulguları ile örtüşmektedir.

Araştırma sonuçları bütünsel olarak değerlendirildiğinde, öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin iletişim yeterliklerinin yüksek algılanmasının, öğretmenlerin örgütlerine olan güven düzeylerine olumlu şekilde yansdığı, bu durumun da okulların daha etkili ve başarılı olmasında etkili olduğu söylenebilir. Araştırmadan çıkan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

1. İnsan ilişkilerinin temeli iletişime dayanmaktadır. Etkili iletişim gerek sosyal

gerekse örgütsel yaşamda birçok açıdan önemlidir. Araştırmada öğretmenlerin, yöneticilerinin iletişim yeterliliklerini, destekleme boyutu dışında yüksek düzeyde gördükleri belirlenmiştir. Buradan destekleme boyutuna ilişkin okul yöneticilerinin iletişim yeterliliklerinin öğretmenlerin beklentilerini karşılayacak düzeyde olmadığı söylenebilir. Bu sonuçtan yola çıkarak, okul yöneticilerinin iletişim yeterliliklerinin artırılmasına yönelik, İl Millî Eğitim Müdürlüklerince etkili iletişime yönelik hizmet içi eğitim ve seminerler düzenlenmesi, bu eğitimlerde de destekleme boyutu üzerinde durulması önerilmektedir.

2. Araştırmada okul yöneticilerinin iletişim yeterliliklerinin öğretmenlerin örgütlerine olan güven düzeyleri üzerinde anlamlı etkileri olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin örgütlerine olan güven düzeylerinin, eğitimin kalitesine olumlu yansımaları göz önüne alındığında, okul yöneticilerinin etkili iletişim becerilerine sahip olmaları gerektiği ifade edilebilir. Bunun için okul yöneticilerinin kıdemli öğretmenlerden seçilmeleri yerine, eğitim yönetimi alanında eğitim almış bireylerden seçilmesi önerilmektedir. Çünkü eğitim yönetimi alanında eğitim alan bireyler, yönetimin önemli fonksiyonu olan iletişim hakkında da yeterli bilgi sahibi olacaklar ve okullarındaki iletişim ortamını daha iyi yönetebileceklerdir.

3. Öğretmenlerin örgütlerine güven düzeyleri üzerinde etkili olabileceği düşünülen yöneticilerin liderlik özellikleri, kişilik özellikleri vb. gibi örgütsel değişkenler üzerinde araştırmalar yapılabilir.

4. Araştırmanın benzerlerinin diğer illerde veya bölgelerde görev yapan öğretmenler üzerinde gerçekleştirilmesi daha yararlı olabilir. Araştırma sonuçlarından okul yöneticilerine yönelik yapılacak seminer vb. faaliyetlerde yararlanılabilir.

Kaynakça

- Artuksu, E. (2009). İlköğretim okullarında görevli öğretmenlerin okulun örgütsel güven düzeyine ilişkin algıları (Malatya ili örneği). *Bilim Uzmanlığı Tezi*, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Asunakutlu, T. (2002). Örgütsel güvenin oluşturulmasına ilişkin unsurlar ve bir değerlendirme. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Güz, (9), 1-13.
- Cesur, H. (2009). Ortaöğretim müdürlerinin liderlik stilleri ve iletişim becerileri arasındaki ilişkinin öğretmen algılarına göre değerlendirilmesi (Şişli ilçesi örneği), *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çalık, C. ve Şehitoğlu, E. T. (2006). Okul müdürlerinin insan kaynakları yönetimi işlevlerini yerine getirebilme yeterlikleri. *Milli Eğitim Dergisi*, Bahar.
- Çınar, O. (2010). Okul müdürlerinin iletişim sürecindeki etkililiği, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, (26), 267-276.
- Kocabay, İ. ve Karaköse T. (2005). Okul müdürlerinin tutum ve davranışlarının öğretmenlerin motivasyonuna etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3,(1), 79-93.
- Kösterelioğlu, A.M. ve Argon, T. (2010). Okul yöneticilerinin iletişim sürecindeki etkililiğine ilişkin öğretmen algıları, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, (1), 1-14.
- Memduhoğlu, H.B. ve Zengin, M. (2011). İlköğretim Okullarında örgütsel güvene ilişkin öğretmen görüşleri, *YYÜ, Eğitim Fakültesi Dergisi*. VIII, (I), 211-217.
- Özer, N., Demirtaş, H., Üstüner, M. ve Cömert, M. (2006). Ortaöğretim öğretmenlerinin örgütsel güven algıları, *Ege Eğitim Dergisi*, (7), 1, 103-124.
- Öztürk, Ç., Aydın, B. (2012). Ortaöğretim okulu öğretmenlerinin örgütsel güven algıları. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11,(2), 485-504
- Şimşek, Y. ve Altinkurt, Y. (2009). Endüstri meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ilişkin görüşleri. *Akademik Bakış*, (17), 136-151.
- Topluer, A. (2008) İlköğretim okulu yöneticilerinin iletişim yeterlikleri ile örgütsel çatışma düzeyi arasındaki ilişki “Malatya İli Örneği”, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, E. (2005). *Okullarda Örgütsel Güven Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 14, Konya.
- Yılmaz, E. (2006). *Okullardaki örgütsel güven düzeyinin okul yöneticilerinin etik liderlik özellikleri ve bazı değişkenler açısından incelenmesi*, *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.